

TANKER OG SPØRGSMÅL TIL SEPTUAGESIMA SØNDAG

Salmer:

321, 522, 372, 172, 784

Intro:

Vi har netop bevæget os ud af helligtrekongertiden, og går nu ind i det, man kalder for "for-fasten". Det betyder, at vi fra nu af begynder at tælle ned til påske. Det ligger også i de to mærkelige navne, som de næste to søndage har: septuagesima og seksagesima. Det første navn, septuagesima, betyder 70, og det andet navn, seksagesima, betyder 60. I runde tal svarer det til det antal dage, der cirka er tilbage til påske. Fastelavns søndag (der kommer efter seksagesima søndag) hører egentlig også med til for-fasten, fordi fasten først rigtigt begynder onsdag efter fastelavns søndag. Herfra er der præcis 40 dage til påskedag, når man regner søndagene fra. Den onsdag kalder man aske-onsdag, fordi det fra gammel tid har været tradition at indlede fasten med en aske-ceremoni, hvor præsten tegner korsets tegn med aske på menneskers pande ledsaget af ordene: "Kom i hu, menneske, at du er støv og skal vende tilbage til støvet. Gør bod og grib det evige liv!"

Hvad vil fastetiden os? I den netop overståede helligtrekongertid blev der kastet lys over, at det lille Jesus-barn i virkeligheden og bag facaden er Guds egen Søn og derfor Gud lig. Og her i fastetiden begynder vi nu på den baggrund at rette blikket indad og spørge os selv: "hvordan bør vi forholde os til, at Jesus er Guds Søn?" Det korte svar er, at fordi han er Guds Søn fortjener han vort hjertes tro og kærlighed, sådan som Gud selv fortjener vort hjertes tro og kærlighed. I kort form er det egentlig det, hele fastetiden handler om: for vores skyld er Jesus som Guds søn gået til kamp mod Djævelen, synden og døden. Derfor skylder vi ham hjertets tro og kærlighed!

Denne søndag er prædiketeksten en af Jesu lignelser. Vi kalder den normalt for "lignelsen om arbejderne i vingården". Vi hører i historien om arbejdere, der bliver ansat på forskellige vilkår. Nogle arbejder længe, mens andre kun arbejder i kort tid. Og sagen er, at alle arbejdere får den samme løn, selvom vilkårene har været forskellige. På den måde handler historien i virkeligheden mere om vingårdsejeren end om arbejderne, og jeg har derfor hér valgt at kalde den for "lignelsen om den uretfærdigt gode vingårdsejer". Denne vingårdsejer er ifølge Jesus et billede på Himmeriget, og den siger os altså, at Himmeriget ligger hinsides retfærdighed og uretfærdighed. Himmeriget handler alene om Guds ufortjente godhed mod os!

Prædiketekst – Matthæusevangeliet 20,1-16: Lignelsen om den uretfærdigt gode vingårdsejer

Jesus sagde: »Himmeriget ligner en vingårdsejer, der tidligt om morgenen gik ud for at leje arbejdere til sin vingård. Da han var blevet enig med dem om en dagløn på en denar, sendte han dem hen i sin vingård. Ved den tredje time gik han ud og så nogle andre stå ledige på torvet, og han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård, så skal jeg betale, hvad I har ret til. De gik derhen. Igen ved den sjette og den niende time gik han ud og gjorde det samme. Ved den ellefte time gik han derhen og fandt endnu nogle stående dér, og han spurgte dem: Hvorfor har I stået ledige her hele dagen? De svarede ham: Fordi ingen har lejet os. Han sagde til dem: Gå I også hen i min vingård. Da det blev aften, sagde vingårdens ejer til sin forvalter: Kald arbejderne sammen og betal dem deres løn, men sådan, at du begynder med de sidste og ender med de første. Og de, der var blevet lejet i den ellefte time, kom og fik hver en denar. Da de første kom, troede de, at de ville få mere; men også de fik hver en denar. Da de fik den, gav de ondt af sig over for vingårdsejeren og sagde: De sidste dér har kun arbejdet én time, og du har stillet dem lige med os, der har båret dagens byrde

og hede. Men han sagde til en af dem: Min ven, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? Tag det, der er dit, og gå! Jeg vil give den sidste her det samme som dig. Eller har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god? Sådan skal de sidste blive de første, og de første de sidste.«

Temaer i en prædiken:

- Hvad får vi for det? Det spørgsmål ligger dybt i os. Hvad er lønnen og udbyttet for det, vi gør? Det er faktisk det spørgsmål, der er baggrund for lignelsen. Jesus fortæller den nemlig som et direkte svar på et spørgsmål fra apostlen Peter. Spørgsmålet lyder: "Se, vi har forladt alt og fulgt dig, Hvad får vi så?" Det ligger dybt i os: Hvad får vi for det? Som svar lyder det: kristendommen regner i helt andre kategorier end vores usle noget-for-noget-tankegang!
- Til de sidste arbejdere lyder det: "Hvorfor har I stået ledige her hele dagen? De svarede ham: Fordi ingen har lejet os." Sådan er Gud! Gud kan bruge dem i sit rige, som ingen andre kan bruge!
- "Er dit øje ondt, fordi jeg er god?" spørger vingårdsejeren. Vi kan stille samme spørgsmål til os selv: vækker Guds godhed mod de små og foragtede en tilsvarende ond misundelse i os?

Spørgsmål til prædiketeksten:

1. Ud fra Jesu lignelse er det interessant at forestille sig hvordan det har været at stå på torvet dengang. Det har tilsyneladende været helt almindeligt, at en masse arbejdsløse arbejdere har stået dér og tilbudt deres arbejdskraft til dem, der måtte have brug for det. Arbejdsløshed er altså ikke et moderne fænomen, men fandtes også på Jesu tid. Hvad kan arbejdsløshed betyde for mennesker? Og hvad er det gode ved at arbejde?
2. I de fleste sammenhænge er det bedst at blive valgt først. Sådan husker jeg det selv fra skoletiden, når der skulle laves hold til diverse aktiviteter: de, der blev valgt først, var som regel de bedste. Måske er det også sådan i historien hér: de, der blev taget først, var de mest stabile og bedst egnede. Og omvendt: de, der blev taget sidst, var de ringeste arbejdere. Hvad kan den dybere pointe være i, at de ringeste arbejdere får samme løn som de bedste?
3. Er der en dybere mening i at vingårdsejeren bevidst begynder med at give løn til de sidste? Det er næsten som om der ligger en bevidst provokation i det. Så hvorfor gøre det?
4. "Har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit", siger vingårdsejeren. Det samme kan Gud sige: hans er riget og magten og æren, og kan naturligvis gøre, hvad han vil, med det, der er hans. Hvilken betydning kan der ligge i det?
5. "Er dit øje ondt, fordi jeg er god?", fortsætter vingårdsejeren. Kan man opfatte det som noget, der gælder generelt: at vi mennesker let reagerer på godhed med ondskab?
6. Den store pointe i lignelsen er: På trods af at det kan se ud som det modsatte, så er Gud slet ikke uretfærdig, når han viser godhed mod alle!
Kan vi fastholde den tanke, når vi ser Gud vise samme godhed mod onde og samvittighedsløse mennesker, som han viser os?

Der er gudstjeneste kl. 9.00 i Billund Kirke og kl. 10.30 i Grene Kirke.